

означає, що місцева влада отримує певну політичну автономію разом з новими функціями та ресурсами, що спричиняє настання відповідної економічної автономії. Децентралізована влада сприяє участі громадян в управлінні державою, швидше реагує на потреби мешканців і може знайти найефективніший варіант вирішення важливих питань. Саме децентралізація сприяє економічному розвитку як територіальної громади, так і держави в цілому, адже добробут країни зростає разом із багатством та економічним розвитком її регіонів.

Використана література

1. Шульц С. Л. Регіональна політика в Україні: еволюційні засади та стратегічні перспективи / С. Л. Шульц // Регіональна економіка. – 2014. – № 3. – С. 26–36.
2. Бутко М. П. Методологічні засади формування сучасної парадигми політики регіонального розвитку / М. П. Бутко, О. Д. Хомик // Регіональна економіка. – 2014. – № 2. – С. 7–16.
3. Писаренко С. М. Євроінтеграційні основи трансформації регіональної політики України / С. М. Писаренко // Регіональна економіка. – 2014. – № 3. – С. 56–65.

УДК 330

Тетяна Подвірна, к.е.н. асистент

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

РОЗВИТОК ІНТЕГРАЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КІНЦЯ ХХ - ПОЧАТКУ ХХІ СТ.

Tetiana Podvirna, Ph.D., Assistant Professor

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

THE DEVELOPMENT OF INTEGRATION COOPERATION OF THE LATE XX - EARLY XXI CENTURIES

Сучасний розвиток світової економіки характеризується різким загостренням міждержавної конкурентної боротьби, формуванням нових сфер конкуренції, коли більш жорстке суперництво на традиційних ринках стає не під силу окремій державі або корпорації. Це обумовлює необхідність кооперації як матеріально-фінансових, так і виробничих зусиль територіально пов'язаних країн, дозволяє зміцнити свої позиції в глобалізованій економіці, використовувати потенціал великого економічного простору, нарешті, виступати єдиною силою проти спільних конкурентів на світовому ринку. У результаті має місце не просто певні пов'язані національно-державних інтересів, але і піднесення їх до рівня регіональних інтересів.

Формування активних компромісних рішень виявляється більш продуктивним тоді, коли сам процес інтеграції спирається на деякі загальні системні уявлення про пріоритети, які об'єднують держави, створюють більш сприятливі та стійкі основи для спільного соціально-економічного та геополітичного розвитку. Ці пріоритети особливо важливі в умовах гострої міжнародної конкуренції країн, що інтегруються. Саме міжнародна конкурентна боротьба вимагає, щоб дана система пріоритетів була орієнтована на підвищення національної конкурентоспроможності, яка у рамках

інтегрованої господарської системи перетворюється на конкурентоспроможність міжнародного інтеграційного об'єднання.

Практика розвитку інтеграційного співробітництва кінця XX - початку XXI століть показує істотні якісні зміни даного процесу. По-перше, з'являються відмінності у проходженні класичних ступенів регіональної інтеграції, тобто відхід від «жорстких» форм інтеграції, які передбачають наднаціональне регулювання, в бік більш «глибоких» у сфері лібералізації та сприяння торговельно-економічного співробітництва. Поява альтернативних підходів частково пов'язане з відмінністю інтеграційних схем та стадій, характерних для ЄС, від проектів, здійснюваних за його межами. У більшості регіональних об'єднань Азії та Америки немає чіткого проходження стадій - там лібералізація торгівлі та рух капіталів поєднуються з відмовою від наднаціональних інститутів, або навпаки - увага концентрується на створенні останніх для забезпечення виробництва регіональних суспільних благ без усунення бар'єрів для економічного обміну.

По-друге, в більшості інтеграційних союзів має місце асиметрія учасників, що загострює проблеми підпорядкування, досягнення балансу інтересів сторін, що ускладнює переговорний процес щодо подальшого просування інтеграційного процесу по стадіях, загострює процес формування «наднаціональних» органів, вибір позитивної або негативної інтеграції, традиційного відкритого або регіоналізму, забезпечення конкурентоспроможності та економічної безпеки національних економік країн-учасниць.

По-третє, головний мотив укладення «глибоких» угод зміщується у напрямку від митно-тарифної лібералізації до гармонізації господарського регулювання, вирівнюванню умов конкуренції та підприємницької діяльності. Зсув мотиву тягне за собою зміну «політекономії» преференційних торгових угод, акцент у результативності діяльності яких зміщується від оцінки створення та відхилення торгових потоків до зміни у продуктивності та ефективності. Зростання продуктивності та ефективності пов'язаний з формуванням умов реалізації інтеграційного та конкурентного потенціалу країн - учасниць за рахунок:

- використання переваг «економіки масштабу», що дозволяють розширити розміри ринку, знизити транзакційні витрати, створити нову комбінацію факторів виробництва, стимулювати приплив прямих іноземних інвестицій;
- сприяння модернізації та структурних реформ у економіці;
- підключення трансформаційних та країн, що розвиваються у інтеграційні угоди з розвинутими країнами для прискорення реформ, створення повноцінних містких ринків, одержання більш широкого доступу до фінансових, трудових, матеріальних ресурсів, новітніх технологій.

По-четверте, в умовах посткризових економічних труднощів розвиток світової економіки відбувається вибудовуванням нових гео економічних альянсів регіонального та міжрегіонального характеру. У нових умовах відсутність спільного кордону та відмінності у рівнях розвитку країн-партнерів не є перешкодою для інтегрування. Появляються нові цілі інтеграції країн, що розвиваються, змінюється коло їх пріоритетних партнерів по інтеграції. До нових форм взаємодії відноситься інтеграція між діючими інтеграційними об'єднаннями, між інтеграційними об'єднаннями і

державами, в тому числі різних континентів (міжблокова, міжрегіональна, трансконтинентальна інтеграція). Сьогодні більшість регіональних торговельних угод «нерегіональних» по своїй суті, так як включають у свою структуру не тільки держави з різних регіонів, але й континентів, а регіональні зв'язки не є у них домінуючими. Найбільшу активність у створенні трансконтинентальних угод виявляють ЄС, ЄАВТ, країни Південно-Східної Азії, США, Канада, які ставлять своїм головним завданням досягнення найбільшого ефекту від участі у таких формах інтеграції.

По-п'яте, процеси транснаціоналізації та монополізації виступають каталізатором активного формування інтеграційних об'єднань мезорівня, у тому числі через механізми транскордонних злиттів і поглинань, з метою підвищення конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів, перш за все країн, що забезпечує останнім збереження їх суверенітету у протистоянні найбільшим транснаціональним і національним економічним структурам.

Відбуваються якісні зміни у світовому інтеграційному процесі, світова економічна криза підняла питання про конкурентну стійкість інтеграційних об'єднань.

У реаліях глобальної конкуренції володіння конкурентоспроможністю є основою та одночасно умовою виживання (мінімум) і лідерства (максимум) на мікро-, мезо - та макрорівнях. Зростання конкурентоспроможності в умовах інтеграції слід очікувати внаслідок синергічного ефекту від лібералізації, встановлення єдиних договірно-правових правил та норм. Іншими словами, міжнародна інтеграція національних господарств - спосіб, метод, шлях до посилення національної конкурентоспроможності. У той же час у розглянутій проблемі є й інший ракурс. Конкурентоспроможність - це важливий прискорювач інтеграційних процесів, що спонукає країни до знаходження свого місця у інтеграційних об'єднаннях.

З часу появи перших економічних інтеграційних об'єднань, укладених в економічних цілях, у 1950-1960-і рр. міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) як один із напрямів глобалізації сильно змінилася та набула нових особливості. Глобалізація та інтеграція мають одну і ту ж економічну природу, виступаючи, по суті, тенденціями розвитку ринкової системи у світових масштабах.

УДК 347.512

Олена Сороківська, д.е.н., доцент

Ірина Лаба – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ТА ПРОБЛЕМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Olena Sorokivska, Doctor of Sciences (Economic), Associate Professor

Iryna Laba, student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE AND ISSUES OF ITS SUPPORT

Економічна безпека України тісно пов'язана із процесами державного управління. Виконання найважливіших функцій державного управління, у свою чергу,